

Ajdovščina, 6. december 2014

Svečana podelitev najvišjih priznanj PZS za leto 2014: GOVOR ČASTNEGA GOVORNIKA VIKIJA GROŠLJA

Spoštovani!

Slovinci veljamo za športno izobražen narod. Najpomembnejši pokazatelj za upravičenost tega naziva je čim večje število državljanov, ki se kolikor toliko redno ukvarjajo z gibanjem.

Planinska zveza Slovenije in njeni člani smo brez dvoma najboljši dokaz te izobraženosti, saj poleg gibanja, tako pomembnega za človekovo dobro počutje in zdravje, promoviramo še druge pomembne vrednote: potrpežljivost, vztrajnost, predanost, pomoč sočloveku, varovanje in ohranjanje narave. Te univerzalne vrednote so nam skupne, ne glede na to, na kakšen način zahajamo v gore – kot pohodniki, planinci, gorniki, turisti ali alpinisti. Med nami ni razlik. Včasih so naše poti po gorah različne, a doživetja nas družijo. Veliko nas je, ki smo vsak na svoj način naša življenja posvetili goram in te so nam našo predanost obilno poplačale. Lepo in prav pa je, da se s priznanji PZS spomnimo najbolj predanih med nami. Zato najprej iskrene čestitke vsem nagrajencem ter njim in vsem prisotnim še veliko lepih trenutkov v gorah.

Dovolite mi, da danes spregovorim nekaj besed o slovenskem himalajizmu, dejavnosti, ki je precej pripomogla k prepoznavnosti Slovenije v svetu, s tem pa tudi Planinske zveze Slovenije ter nekaterih njenih najbolj izpostavljenih članov. Slovenski alpinisti smo se v himalajski dogajanja vključili relativno pozno. Zamudili smo čas prvih pristopov na najvišje vrhove, čeprav se je kmalu po vojni med najboljšimi plezanci takratne generacije veliko govorilo o odpravi na še neosvojeni Manaslu. Šele leta 1960 nam je uspelo izvesti prvo himalajsko odpravo na indijski sedemtisočak Trisul. Kar smo zamudili v klasični dobi himalajskih osvajanj, smo nadoknadili v času plezanja velikih himalajskih sten in grebenov v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Vrhunski rezultati so vselej plod skupinskega dela, a tu moram izpostaviti tudi posameznika.

To je Aleš Kunaver, legenda slovenskega himalajizma. Imel sem srečo, da me je kot vodja uvrstil v moštvo za južno steno Makaluja leta 1975. Moč in energija, ki ju je izžareval, sta se prenašali na nas vse. Če Aleš pravi, da bo šlo, potem mora iti. In je res šlo, kot v sanjah. V tistih dneh pod goro in na njej sem ga bolje spoznal. In kaj me je pri njem najbolj prevzelo? Ne to, da je bil odličen vodja in diplomat, niti to, da je videl v prihodnost precej dlje kot drugi. Najmočnejši vtis name je naredilo dejstvo, da je bil do nas tako zelo človeški. Čutili smo, da nam zaupa, da sam usmerja vse svoje sile v cilj, ki je pred nami, in to nam je dalo krila. Splezali smo na vrh, se vrnili v domovino in leto ali dve kasneje, ko so bili pred nami novi cilji, smo se zavedeli, da so nam od Makaluja ostali prijateljstvo, izkušnje in zaupanje. Največ, kar lahko ostane potem, ko se gora in dejanje na njej počasi odmikata v zgodovino.

Z Alešem sem bil še dvakrat v Himalaji. V južni steni Lotseja leta 1981 in južni steni Manasluja leta 1984. Tako lepo je bilo biti v družbi človeka, na katerega si se lahko zanesel bolj kot na samega sebe. Le malo je manjkalo, da bi z Alešem skupaj stopila na vrh 8156 metrov visokega Manasluja, a se je obrnilo drugače. Po vrnitvi domov sva ugotavljala, da je to morda celo dobro, saj naju je neizpolnitev želje, da bi skupaj stopila na vrh osemtisočaka, usmerjala k novim ciljem. Žal je tragična helikopterska nesreča leta 1984 prekinila Aleševo življenjsko pot. Še danes, trideset let po njegovem odhodu v neke druge, nam nerazumljive svetove, pa me tolaži sreča, da sem Aleša poznal, sodeloval z njim in ob njem doživel nekatere od najbolj veličastnih trenutkov svojega življenja.

Dvajset let po Makaluju smo dokončali največji slovenski himalajski projekt, ki smo ga z Alešem tako silovito začeli. To je preplezati vseh štirinajst vrhov na zemlji, ki segajo več kot 8000 metrov visoko. Bilo mi je dano, da sem se večine teh odprav tudi udeležil. Kako smo se skupaj veselili, garali, trpeli, pa tudi jokali. Doživljali veličastna zmagoslavja, pa tudi tragedije. Slovenija je postala deveta država sveta, katere plezalcem je uspelo

**PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE** | *ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA*

Dvorakova ulica 9
SI-1000 Ljubljana
Slovenija
p. p. 214

T +386 (0)1 43 45 680
F +386 (0)1 43 45 691
E info@pzs.si
W www.pzs.si

ID DDV SI62316133
TRR 05100-8010489572

preplezati vse osemtisočake. A to je le statistični podatek, ki ne pove kaj dosti. Veliko pomembnejši so načini, kako smo plezali nanje. Večinoma po prvenstvenih smereh, na nekatere v alpskem slogu ali pa nam je uspelo smučati z njih. To pa je tisto, kar vzbuja spoštovanje v svetovni alpinistični javnosti in na kar smo lahko ponosni ne le slovenski alpinisti, ampak Slovenci nasploh. Planinska zveza Slovenije, konkretnije njeni Komisija za odprave v tuja gorstva in Komisija za alpinizem, sta zelo zaslužni za tako mogočen himalajski opus in tako visok ugled slovenskega alpinizma, še posebej himalajizma. Največja zasluga pa gre seveda plezalcem, ki so te drzne ideje in zamisli tudi udejanjili.

Delež Slovencev pri vrhunskih himalajskih dosežkih je torej izjemen, še posebej za tako maloštevilen narod. Objektivno ocenjevati težko merljive in primerljive dosežke v svetovni areni alpinizma, je vse prej kot enostavno. A naj omenim smo dve dejstvi. Prvič, od dvaintridesetih največjih dosežkov v velikih stenah Himalaje ob koncu drugega tisočletja jih Reinhold Messner, največja svetovna alpinistična avtoriteta, kar osem pripisuje Slovincem. Poljakom na drugem mestu pet, ostalim alpinističnim velesilam pa po enega, dva ali tri. In drugič, v dvajsetletni zgodovini podeljevanj zlatega cepina, nekakšnega alpinističnega oskarja, smo Slovenci najvišje svetovno priznanje za najboljši plezalni dosežek v tekočem letu dobili kar petkrat.

Lepo je slišati in brati, kako svetovna alpinistična javnost in stroka s spoštovanjem izgovarjata in pišeta ime Slovenija. To pa je, ob vsem, kar smo dosegli, še dodatno zelo prijeten občutek.

Viki Grošelj